

سخنرانی رئیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان زنجان به مناسبت روز دانشجو

حیلت رها کن عاشقا دیوانه شو دیوانه شو
و اندر دل آتش در آ پروانه شو پروانه شو
هم خویش را بیگانه کن هم خانه را ویرانه کن
و آنگه بیا با عاشقان هم خانه شو هم خانه شو
رو سینه را چون سینه‌ها، هفت آب شو از کینه‌ها
و آنگه شراب عشق را پیمانه شو پیمانه شو
باید که جمله جان شوی تا لایق جانان شوی
گر سوی مستان می‌روی مستانه شو مستانه شو
تا به این بیت میرسد:

قفلی بود میل و هوا، بنهاده در دل‌های ما
مفتاح شو مفتاح را دندان‌ها شو دندان‌ها شو

فوق العاده نکته لطیف و نغزی است که اینجا مولانا می‌رورد. می‌گوید این امیال این زنگارها این خواسته‌ها این توقعات، به منزله قفل‌هایی هستند که بر دل ما نهاده شده‌اند، شما مفتاح شو شما کلید شو و مفتاح را دندان‌ها شو مثل دندان‌ها کلید باش، مثل دندان‌ها مفتاح باش.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان زنجان متن سخنرانی رئیس دانشگاه به این شرح است:

آینده‌سازان ایران اسلامی؛ دانشجویان دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان زنجان

فرا رسیدن شانزدهم آذر، روز دانشجو را به شما آینده‌سازان که امروز ایران اسلامی بیش از پیش به شما عزیزان در حوزه دانش و فناوری نیاز دارد تا شاهد توسعه و تعالی آن باشیم، تبریک می‌گویم.

به روان پاک سه شهید راه آزادی و پایمردی در مقابل استعمار و استبداد، که خونشان در صحن دانشگاه ریخت و یادشان در ذهن دانشگاه و مردم ایران ماند، درود می‌فرستم. این واقعه نشان داد دانشگاه در همه اعصار، مظهر دانش و حریت بوده و خواهد بود.

اقدام رژیم استبدادی پهلوی در به خون کشیدن دانشگاه در سال ۱۳۳۲، نمادی روشن از دشمنی دیرینه استبداد و استعمار با علم و فناوری بود که پیروزی مردم ایران در دو دهه بعد، با پیشتازی اهل علم در حوزه و دانشگاه نمونه‌ای واضح از قدرت بی‌نهایت علم توأم با ایمان بود.

بی‌تردید ۱۶ آذر را باید نماد پیوند علم و آزادی‌خواهی دانست چرا که علم برخاسته از ایمان، ظلم و ستم مستبدان را برنمی‌تابد و امروز استقلال، آزادی و امنیت کشور مرهون فداکاری جوانان تحصیل کرده‌ای است که در دوران قبل از انقلاب، دفاع مقدس، دوران سازندگی و پس از آن راه را بر استعمار و استثمار ملت بستند. دانشجوی آگاه و توانمند الگوی تمام‌نما و چشم‌بینای یک ملت است که باید نسبت به همه رویدادهای جامعه خود حساس، مسئولیت‌پذیر و پیشقدم باشد. قطعاً پررنگ‌تر شدن نقش جوانان در عرصه تصمیم‌گیری و مدیریت، آینده ایران اسلامی را تضمین می‌کند.

اینجانب با گرامیداشت مجدد، یاد و خاطره همه شهدای دانشجو، مخصوصاً سه شهید روز دانشجو، شهدای هسته‌ای کشور و شهدای مدافع حرم که بر علیه جریان‌های انحرافی تکفیری جهاد کردند، روز دانشجو را به همه دانشجویان به ویژه دانشجویان دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان زنجان تبریک می‌گویم و امیدوارم جوانان ما که به حق آینده‌سازان ایران اسلامی هستند با نشاط و مسئولیت‌پذیری برای رشد علمی، ایجاد فناوری، رفع نیازهای فناورانه جامعه و تقویت زیرساخت‌های کشور حرکت کنند.

در آستانه سالروز واقعه دردناک شانزدهم آذر ۱۳۳۲، یاد و خاطره شهدای دانشجو بویژه سه دانشجوی شهید دانشگاه تهران (مصطفی بزرگ‌نیا و احمد قندچی و آذر شریعت‌رضوی) را گرامی می‌دارم و فرا رسیدن روز دانشجو را به دانشگاهیان و جامعه دانشجویی کشور صمیمانه تبریک و تهنیت می‌گویم.

دانشجو محور اساسی و مبنائی توسعه علمی است و مأموریت‌ها و کارکردهای نظام‌های مختلف آموزش عالی با هدف بارور ساختن استعداد، هوش، توانمندی و خلاقیت دانشجویان شکل می‌گیرد و مدیران دانشگاهی در تأمین این هدف نقشی اساسی و راهبردی برعهده دارند.

هرچند اثربخشی و اثرگذاری معاونان آموزشی در فرایند تولید علم و تربیت نیروهای متخصص مورد نیاز جامعه یک امتیاز و ارزش محسوب می‌شود، اما روی دیگر این سکه مسوولیت و پاسخگوئی است. بنا بر این از منظری دیگر، جمع حاضر را می‌توان به عنوان مسئول‌ترین و پاسخگوترین مدیران دانشگاهی تعریف کرد.

سند چشم‌انداز بیست ساله، رسیدن کشور به قدرت اول علمی و اقتصادی در منطقه آسیای جنوب غربی را برای سال ۱۴۰۴ هدف قرار داده و برنامه چهارم توسعه، توسعه دانش بنیاد کشور را تجویز کرده است.

تأکیدات مکرر مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت پرداختن به نهضت نرم‌افزاری و رهنمود اخیر معظم له مبنی بر ضرورت تهیه نقشه جامع علمی کشور، باید در راستای تحقق اهداف سند چشم‌انداز و برنامه‌های توسعه ارزیابی کرد که در این فرایند طبیعتاً دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی نقطه کانونی و محور این نهضت بزرگ علمی، اجتماعی و اقتصادی قرار می‌گیرند. و به این لحاظ مسوولیتی مضاعف در ساختن آینده کشور بر عهده دارند. در این طریق توجه به نکات زیر ضروری است:

- دانشگاه و وزارت علوم به عنوان یکی از کانون‌های اصلی ایجاد و توسعه سرمایه اجتماعی در سطح جامعه محسوب می‌شود، بنابراین پیشبرد برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کشور موقوف به توسعه وزارت علوم و افزایش اثربخشی و کارآئی آن است. خوشبختانه قانون برنامه ششم توسعه و قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری زمینه و بستر حقوقی لازم برای ایفای این نقش مهم و فرهنگ‌ساز را فراهم آورده است و اینک بر عهده مدیران دانشگاهی است که از این دستاورد مهم قانونی پاسداری کنند و با استفاده از آن موجبات تأمین اهداف سند چشم‌انداز توسعه کشور را فراهم سازند.
- هدف اصلی آموزش بالا بردن سطح دانش، تحلیل و اخلاق در افراد و افزایش مسوولیت‌پذیری آنها در برابر جامعه است. از این جنبه دانشگاه باید به عنوان الگوی توسعه پایدار و متوازن در جامعه شناخته شود و نمود پیدا کند.
- **اداره دانشگاه، با توجه به نقش و جایگاه آن در جامعه متحول کنونی بسیار پیچیده و حساس است.** به این لحاظ اگر دانشگاه بخواهد همچنان نقش خود را به عنوان پیشقراول توسعه انسانی، اجتماعی و اقتصادی حفظ کند، باید هدف

روشن و چشم‌انداز مطلوبی برای تداوم حیات خود داشته باشد و با اعمال مدیریت تحول، از منابع موجود، در جهت انجام مأموریت‌های اصلی اعم از تعلیم و تربیت نیروهای متخصص، تحقیق و پژوهش و کاهش آسیب‌های زیست‌محیطی، فرهنگی و اجتماعی استفاده کند.

- امروزه دانش‌آفرینی تنها راه موفقیت در بازار کار و صحنه‌های رقابتی بین‌المللی است. تا آنجا که گفته شده است هرچه آموزش بیشتر و با کیفیت بهتر ارائه شود، توسعه ملی سریع‌تر صورت خواهد پذیرفت. در چنین شرایطی دانشگاه تنها با اتکاء به تولید دانش نمی‌تواند تحقق رسالت‌های خود را در برابر جامعه تضمین کند. به این لحاظ دانشگاه باید در کنار تولید دانش به طراحی و تعبیه سازوکارهایی بپردازد که در حل مشکلات تولیدی، صنعتی، اقتصادی و اجتماعی جامعه مؤثر باشد.

- بنا بر نظریه توسعه انسانی، انسان محور توسعه است و توجه به ابعاد سلامت، دانش و آموزش، و کیفیت زندگی افراد شاخص اصلی ارزیابی میزان توسعه جوامع محسوب می‌شود. از این منظر توجه دانشگاه به جنبه‌های آموزشی و پرورشی دانشجویان اهمیت بسیار است. زیرا جوانان ما بالاخص دانشجویان، اصلی‌ترین ذخایر ثروت کشور محسوب می‌شوند و بر ما و شما مدیران دانشگاهی است که با برنامه‌ریزی دقیق و سنجیده و با رویکردی انسانی و علمی از این ذخیره‌های علمی و فکری بیش از پیش استفاده کنیم، روحیه پرسش‌گری را در آنها بارور سازیم، اعتماد به نفس آنها را تقویت کنیم و در همه تصمیم‌گیری‌ها به این مهم توجه داشته باشیم که دانشجوی، عامل اصلی وجود و توسعه دانشگاه و ارتقای علمی کشور است، هر چند که در این فرایند نقش اعضای هیئت علمی اندیشمند و فرهیخته و مدیران و کارکنان مدبر، هوشمند و پرتلاش را نمی‌توان و نباید نادیده گرفت.

- به این لحاظ مقررات اداری و آموزشی و اخلاق و رفتار همه عوامل فعال و اثرگذار در محیط‌های دانشگاهی اعم از اعضای هیئت علمی، مدیران و کارکنان باید به گونه‌ای باشد که دانشجویان محیط دانشگاه را محیط رشد و تعالی اخلاقی، علمی و اجتماعی خود ببینند و با زیستن در محیط دانشگاه برای زندگی در عرصه اجتماع و در دست گرفتن مسئولیت‌های خطیر زندگی اجتماعی آماده شوند.

- خوشبختانه کارآفرینی و دانشگاه کارآفرین یکی از محورهای مورد بحث در حال حاضر کشور می‌باشد. به زعم بنده دانشگاه کارآفرین دانشگاهی است که نه تنها در پاسخگویی به نیازها و انتظارات متنوع محیط خود موفق است، بلکه برنامه‌ها و فرایندها عملیاتی آن به منظور اشاعه فرهنگ کارآفرینی و تربیت و پرورش کارآفرینان است.

- به بیان دیگر دانشگاه کارآفرین ضمن توجه و تأکید بر کارکرد اصیل و بنیادین خود در تولید دانش و گسترش مرزهای معرفت بشری اشاعه فرهنگ کارآفرینی و تربیت و پرورش کارآفرینان را مورد توجه قرار می‌دهد. در حقیقت دانشگاه کارآفرین با تعبیه سازوکارهای لازم امکان رشد و بروز قابلیت‌های شخصی منابع انسانی خود را فراهم می‌سازد. اما قابلیت‌های منابع انسانی به کوه یخی تشبیه شده است که تنها بخش کوچکی از آن پیدا و بخش اعظم آن پنهان است و بر این اساس نقش مدیریت در دانشگاه کارآفرین آشکارسازی و آزادسازی این حجم عظیم قابلیت‌ها و استعدادهای پنهان انسانی است. طبیعتاً فعال‌سازی این سرمایه‌های بالقوه است که می‌تواند توسعه علمی کشور را تحقق بخشد و تضمینی بر تحقق اهداف سند چشم‌انداز توسعه ۲۰ ساله کشور قرار گیرد و امید آنکه مدیران، اعضای هیات علمی، کارمندان و همه مسئولین دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که بیشترین نقش را در تدوین و اجرای برنامه‌های توسعه دانشگاهی دارند، برنامه‌های آموزش دانشگاهی را با رویکرد کارآفرینی دنبال کنند.

- در همین خصوص می‌توان تمامی دانشجویان دوره کارشناسی را به انجام یک پروژه تحقیقاتی در راستای پاسخگویی به نیاز وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی بزرگ دولتی مکلف ساخت و از این طریق تحقق دانشگاه کارآفرین را عینیت بخشید.
- در جهت اجرای قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که نظارت مستمر بر فعالیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور را مورد تأکید قرار داده است، طراحی ساختار جدید نظارت و ارزیابی و تدوین اساسنامه آن به انجام رسیده است. اما اعمال نظارت و اثربخشی آن جز با همکاری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی امکان‌پذیر نمی‌تواند باشد. به این لحاظ تقویت دفاتر نظارت و ارزیابی دانشگاه‌ها و نظارت بر عملکرد گروه‌های آموزشی و اعضای هیئت علمی در چارچوب ساختار و اساسنامه مصوب نظارت و ارزیابی مورد تأکید است.
- ختم کلام من توصیه‌ای به مدیران، اعضای هیات علمی، کارمندان و همه مسئولین دانشگاه مبنی بر اجرای دقیق مقررات آموزشی، تعامل با مدیران و کارشناسان حوزه ستادی و فصل الخطاب قرار دادن احکام وزارتی به منظور هماهنگی در اجرای مقررات و جلوگیری از تضییع احتمالی حقوق افراد است، که انشاء... به جد مورد توجه قرار خواهد گرفت و از این طریق وجود دانشگاه پاسخگو به نیارمندی‌های جامعه را تحقق خواهد بخشید.

ابراهیم احمدی

رئیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان زنجان